

פרדס רוקח ל סט' 31/7

מישיבת ועדת הכספים, סיום ג', ג' בטבת תשס"ו
(28.12.54), בטעם 16.15.

בר-היום: חברי הועדה: י. גורלי - היו"ר
ז. שפר
ט. דיין
א.ט. בניחובסקי
י. פורדר
ח. רובין
ח. לסדן
א. טטופ
ח. אריאב
א. הרצפלד

סוזמנים: סר האוצר ל. אשכול
סר המספטים פ. רוזן
סר לרון - מטעם האוצר
סר ספילק - מטעם האוצר
סר בזק - מזכיר הועדה

סדר-היום: 1. סקירת סר האוצר על ביקורו בארצות הברית
2. שאלת האטליז

היו"ר י. גורלי: אני פותח את הישיבה.

אבקש את סר האוצר לסדר לנו על ביקורו בארה"ב.

סר האוצר ל. אשכול:

נסעתי לאפריקה בעניינים כספיים לכאורה, להסתתף בוועידת היו.ג.י. אי.י. אבל סכיוון שבסעתי קיבלתי הזמנה מאנשי ה"בונדס" להיות איתם זמן מה. באשר היו להם פעולות של עונה, אסיפות וכו', בזמן שלי.ג.י.אי. היתה רק ועידה שנתית.

בדרכי לאפריקה הסתתפתי בפריז בכינוס של כל הצירים שלנו עם אנשי סובסור, בקשר לפעולת ה"בונדס" באירופה. איתם יודעים שבמסגרת ארצות החילוננו כבר פעולה סטויימת, בסוייץ, בהולנד ובארצות אחרות, והיה חשוב מאוד להועד עם הצירים שלנו ואנשי ה"בונדס", לברר פרטים, להסביר דברים, להחליף ללכות האנשים את חשיבות הפעולה, מפני שבטבע הדברים כל דבר נכנס לרוטינה - הציר עסוק בעבודתו, האנשים עסוקים במשהו אחר, וכל זה טכנידי.

באפריקה הסתתפתי בוועידת המגבית. איתם יודעים שהכנסות המגבית המאוחדת קטנות והולכות בימים האחרונות - בטנה זו תהיה הקטנה דצינית מאד בהשוואה לשנה שעברה, אני חושש -20%. במקום 51 מיליון בטנה שעברה - והיו שנים שקבלנו יותר - נקבל השנה סכום קטן ב-11 - 10 מיליון. זכור לכם שהיתה מסלחת בארץ, אז דברנו על זה, מדברים איתם שנים אחדות על חיפוש דרכים להרים את העניין, אולם הגישות שונות, לא הגישות לצורך שבמגבית אבל לעצם העניין. יש כאילו שני בתי-ספר, בית-ספר סובסור ובית-ספר ורבורג, הראשון אוסר שצריך לקחת בקולות וברקים, צריך להלחם עם הקהילות ועם היהודים, ובעיקר עם הקהילות, כי יהדות אפריקה

טענה שהלהקות האמריקנית רוצה בשנים אחדות לעשות גם לביתה, בתי-חולים, בתי-כנסת וכו'. במידה גדולה זה תוצאה של פעולת העסקנים המקומיים, הרוצים לעמוד בראש מפעלים כאלה ומכריזים/מגביות, אבל תהיה זו פטנטורה יותר מדי גדולה להסביר תופעה זו רק בדרך זו, כי יהדות אמריקה מתעצמת כגוף בטובן סטוויים, יש בזה ברכה וענין, זה מחזק את שרשי הקולקטיב היהודי. כי תהליכי ההתבוללות רבים ועצומים הם - המציאות הלא יהודית, העושר הרב של הציביליזציה ועל התרבות, ועושר זה עושה את שלו טבחינת ההתבוללות - ואם מצד שני כל מה שאפשר לעשות נגד זה הוא על ידי בנינים לצרכי הקהילה, זה בכל זאת נותן טעמו. אנו רגילים לראות ברבי איט מורס, באמריקה הוא לא כל כך חשוב, אבל יש לראות את כל הענין הזה על רקע עטני ולהבין שהם עושים ויעשו שליחות עצומה בחיי העם, בחיי היהודים, בידיהם יכולים להיות ציבורות המפעל עצומים, ואם יש טרכזים, בית כנסת יפה, ואפילו בית-חולים, זה טעמו במציאות הסובבת. אבל כשכל הפעולה הזאת נתקלת במגבית הממוחזרת באותה שנה - וכל שנה זה אותה שנה - אנו יוצאים קצת קרחים.

יש גם שינוי בהלך המחשבות לגבי ישראל, יהודי אמריקה מורמים שפעם זה היה טובן מאליו, כי מלחמה זה דבר יוצא מן הכלל והם עשו מאמץ יוצא מן הכלל, חד-פעמי, אבל ברגע שצריך לתרום למגבית מדי שנה בשנה, זה נכנס לחשבון הכללי, לסדר החיים, אין להם כוח לתרום 150 אלף דולר, למשל, כי זה היה מאמץ חד-פעמי בעקבות המלחמה. כטובן שהתרומות למגבית לא צריכות, לדעתם, להשפיע על צמצום איזושהו בחייהם הפרטיים, צריך לעשות כסף וצריך לחיות, ואילו לתת - בותנים מהעודפים, כפי שהם מבינים את המלה עודפים.

זהו הרקע ועל רקע זה היתה הועידה. עם זאת הועידה היתה טובה מאוד, ואם להתבונן על המגבית בשנה הבאה על פי הועידה, אני אומר שיש יסוד לקורות שבשנה הבאה יהיה יותר טוב לעומת השנה הזאת. מה פירוט יותר טוב? - אם נקל את פרוצס הדרדור, הירידה, יתכן שבחזרו בשנה הבאה למצב של אשתקד ואותם 10 מיליונים שחסרים השנה לא יחסרו טוב.

בתוך הניסוחים שלהם אשר השפיעו, לדעתם, לירידה בשנה זו טובים גם את סלוח הביסוס, אשר בשנה הבאה העסקנות האמריקנית שוב לא תספיק בו, לא תהיה עמוקה ברגע לבנקים כדי לבקש קרדיט זה. חטישית שהטלורה כבר האזרנו. עם זאת אנו סובלים בקול דממה דקה, שיתכן ונציע בשנה הבא להפוך את סלוח הביסוס לסלוח פרטנטי, שתמיד נהיה חייבים לבנקים אמריקניים 65 מיליון דולר עם ערבות הקהילות היהודיות. ובאמת כעבור שנה, אולי כעבור שנתיים, כשנסלם 2/3 מהסלוח, לא מן הנטע שנועה זאת, טענה שעל יהדות אמריקה אין זה סבביד, זה רק ביצול חלק מכוח הקרדיט שיש ליהדות אמריקה. כטובן שבגלל זאת לא נוותר על המגבית, אשר צריכה להתקיים מדי שנה בשנה, ובמקרה הרע ביותר, גם הם אינם מתארים לעצמם שהיא תוכל להיות פחות מ-15 מיליון דולר.

המצב הכספי הכלכלי ברגע זה נמצא בעליה באמריקה, למעטים מטרופת, אבל אין לחשוש לקטסטרופה כי המטסלה לטודת בטידן מהקטסטרופה היא. יונה עליה גדולה בניירות ערך שאיט אינו יכול להסבירה ובכלל שי פרוספריטי כמעט בכל הענפים, גם בענפי המסחר הטובים הנמצאים בעיקר בידי היהודים.

החלטתי לדבר אתם בליון פשוטה וגלויה בלי להסתיר דבר, עשיתי חשבון כולל ושאיתי אותם: מה בצע שעשיתם סלוח ביסוס כשסכומם המגבית ירד על חשבון זה? נתתם לבנו פחות משהבטחתם, ושלם תתפלאו שביום מן הימים נעשה חשבון, כי אתם דוחפים אותנו לחובות. אני רוצה לציין כי לקראת הפעולה בשנה הבאה נכנסו לצמרת כוחות חדשים, רוזנבוולט ואחד מהרבת הצעירים, הראשון יעבוד עם ורברג והשני עם שוורץ. אנו חושבים שגם מדי קולק צריך לצאת לכמה חדשים, בעיקר כדי למשוך עוד אנשים לעבודה, אולי גם גזבר הסוכנות גיורה יוספסל יצטרך לנסוע לאמריקה. כשבא אדם מישראל, מישהו שתובע ושיש לו סטטוס רשמי, זה מושך ועושה את שלו. על סך כל הדברים שאמרתי לעיל, יש יסוד להניח כי המגבית בשנה הבאה תכניס יותר מאשר בשנה זו.

בהיותי באמריקה בפגסתי עם מרשי יהודים, מהתורמים הגדולים, ביחידות או בלויית אנשי המגבית. בכל השיחות הללו הכניחו האנשים שיטלחו את טכסתם, אני אף ניסיתי לבקשם שכל אחד יופיף דבר-מה, תוך ניסוק שזה ישפיע על האחרים. אינני בטוח אם הם יעשו זאת, אבל אין ספק

שצריך ללחוץ ברגע האחרון, אז צריך להיות איש מישראל שיאמר: תן עוד 10% כי זה ישפיע על אחרים.

יהדות אמריקה חזקה, ואני אומר זאת גם כי אינני סכיר את כולה, משום שאנחנו תמיד באים במגע עם חוג של ידידים ועובדים למען ישראל, והם בעצמם אומרים שצריך לחדור לחוגים אחרים, יהודי וול סטריט למשל, חוגים אשר בכלל אינם רוצים להשתתף, אפילו אינם פעילים בפעולות צדקה מקומיות.

באמריקה פוגשים לעתים קרובות באנשים שביקרו בארץ, והרשמים מהם נפלאים. הדברים שמספרים על ישראל זה דבר עצום בשבילנו, אפילו היה לי מקרה בטקום אחד, שלאחר באוטי קט אחד שהיושבים בפרזסיאום ואמר: של האוצר היה מאד מאופק וזהיר בתיאורו על המצב בישראל. אין זה אומר שלפעמים לא מתעוררות טענות, ואנו משמים לזה - ההרכב שלנו בארץ. אביא דוגמה אופיינית: סוחאטי עם יהודי סורסים סטנו תרומה של 150 אלף דולר, שהוא יתחייב לשנה הבאה על סכום כזה. הוא בעצמו לא היה יכול לסיים את העניין, הסתבר שצריך הייתי להפגש עם אחיו, כשבא אחיו אלי, בנוכחות רוזנבולט, שאל אותי: מה אתה עושים עם הכסף, אתה בונים קרמל בישראל?

(המסך הישיבה נרשמה אב)

לפני כן רשם א.ס.

ליבת ועדת הכספים
28.12.64 (מח"צ)

א.ג.
(1700)

סר האוצר - ל. אשכול:

בעת השתתפותי בטאדיסון סקויר גרדן קרה שניגס אלי יהודי ודרש לדבר אתי בענין חשוב. נתברר שה ענין החשוב הוא סמגיע לו כסף מסיסהו בארץ, ומה אפשר לעשות בענין זה. דיברתי באמריקה הרבה עם אנשים שונים על התיירות. אני יודע שאנו נתבעים לעשות משהו בענין זה. כל זה היה טביב עבודת המגבית.

בקשר למלווה יכולתי לעבוד יותר. דיברתי לפחות 50 אלף יהודים, בשלום אסיפות גדולות: בטאדיסון סקויר גרדן, בבוסטון ובמנטריאל, פלט לאסיפות הקטנות. הרוסם שלי הוא שהארגון הוא ארגון חזק מאד, הטכנר כל אפשרות.

הסנה תהיה ההכנסה גבוהה יותר מסטסבנו עוד לפני חורף. ישנה, אפוא, חשיבות רבה לביקורים של אישים שונים מהארץ. לדעתי יכניס הסנה הטלווה בכל העולם סכום של כ-36 מיליון דולר נטו. ההוצאות תגענה בוודאי ל-8 מיליון דולר בערך - כ-23%.

זוהי הפעם הראשונה שהשתתפתי באסיפות מסוג זה. היה להן תוכן יהודי, לאומי, ציוני. בטאדיסון סקויר גרדן היתה הדלקת נרות-חנוכה, עם חזן וכו', ועם לפיד שהובא מישראל. באסיפה זו השתתפו למעלה מ-20 אלף יהודים מסכנות שונות, ביניהם צעירים. ליאונרד ברנסטיין ניצח עם על תזמורת ומהקלה גדולה. כן היו גם זמר וזרמת מה "סטרופוליסטן אופרה".

ח. רובין: כמה הם מקבלים עבור הופעה כזאת?

סר האוצר - ל. אשכול: ישנם אסנים המקבלים כסף, וישנם כאלה שאינם מקבלים תשלום. אולם אלה המקבלים - מקבלים תשלום רציני, כ-1,000 דולר. כל זה נכנס לחשבון ההוצאות. הקהל כמובן אינו רואה מה שנעשה מאחורי הקלעים. הקהל רואה אל ישראל גולדסטיין ואת סר האוצר של מדינת-ישראל - ומתלהב. היתה על הבמה דרמטטיזציה של חיי הרצל, דבר שהקהל התרגש ממנו מאד, וכן ריקודים עממיים ישראליים, ועוד.

בבוסטון הוצג כיבוש ירושלים, עם בר-כוכבא, סטנים ורובים וכדומה. זה לא היה מחזה זול - זה היתה הופעה שהקהל התרגש ממנה מאד.

במנטריאל דיברתי 40 דקות - זמן רב מאד בסביל מסיבות כאלו. שם שר פירס לירי שונים באידיש, דבר שעשה רושם עצום על האזנים. כן ניגן סם כנר ישראלי - צייטלין. שם ניסה מונטנור לעשות "אפיל". לדברים כאלה יש ערך עצום ביט זה של התבוללות.

המחיר של הבונדס הוא עתה בין 80 ל-85, וכמעט שאין לקנות עכסיו את האגרות. אחד מהעוסקים שם בדבר אמר לי שכדאי לעשות טוב נסיון מצל הבנקים הגדולים שיתחילו למכור את האגרות שלנו. אילו אפשר היה ללכת לבנקים - היה הארך עולה ב-6% ויותר. אובליגציה בבנקים באמריקה תמסוך מאד את הקהל. בשנה שעברה סילטנו רק 3,5% דיבית. השנה עלולה הדיבית להגיע עד ל-7%. נדמה לי שאני יכול לדרוש מקרנות שונות השתתפות בהוצאות אלו. ישנם 600 אלף קוני אובליגציות, ואם - במקום לתת לבנקים קוסיסיון - תוציא עוד אחוז אחד כדי לשלוח אנשים מסלך ולערוך הופעות כאלו - נדמה לי שזוהי הסקעה טובה יותר. כדאי להוציא אחוז אחד מהכסף כדי שמיסהו יספר לסטה טיליון היהודים שם על ישראל, ולא פורפקט של הבנק בלבד.

ישנם מסוגעים רבים לדבר טבין אלה העוסקים בכך. נדמה לי שהיחס מתקרב יותר לקראת אטון שזוהי הסקעה טובה ושהכסף יחזור. ישנה עכסיו חדירה גם לקרנות של ה"יוניונים" ולמוסדות אחרים שיש להם כספים שונים של קרנות הסיועדים לבנין ושאין יודעים מתי יבנו. בניו-יורק אספו עתה למלווה 8,5 מיליון דולר. האדם העוסק בכך שם חושב שיוכל להגיע ל-15 מיליון, ובשנה הבאה אני חושב שהמצב מחייב להגיע לכך.

ישיבת ועדת הכספים
28.12.54 (אחה"צ)

י. האוצר - ל. אככול:

מתוך כל אלה הגעתי למסקנה שלא יהיה זה מופרז לחשוב שבשנה הבאה נגיע לסכום של למעלה מ-40 מיליון דולר, בליחוד אם נצליח במידת-מה באירופה. המלוות הפעם אינם בנויים על סכומים גדולים. המדובר הוא בסכומים של 100 דולר מינימום, ועיקר האגרות הן על סכום של 1,000 לירות כל אחת. נשים רבות עוסקות בכך, ישנה גם שיטה של הענקת סיכות למצטיינים, וישנה רדיפה אחרי הסיכות הללו.

לכן מטקנתי היא שאפשר לחשוב הסנה על הכנסה מהמלווה בסך 40-45 מיליון דולר. הסנה היו 36 מיליון. סכום זה כולל את ההכנסות מאסריקה הדרומית, קנדה ויתר הארצות. ישנה גם פעולת-לווי לענין זה - קונברסיה של ההלוואה הקודמת. בשנה זאת התבטא הדבר בסכום של 3 מיליון דולר.

י. פורדר: מה / לטענתך?

י. האוצר - ל. אככול:

אנשינו חושבים שהוא יהיה בסכום של כ-40 מיליון דולר - אם כי יכול להיות שהסכום יהיה קטן יותר. המלה האחרונה בענין זה טרם באמרה, ויכולה עוד להיות הפתעה לרעה. אינני חושב שהסכום יהיה למטה מ-30 מיליון - אולם הוא יכול להיות בין 30 ו-40 מיליון דולר. אין ספק שב-1956/57 הסכום יהיה עוד פחות.

א.ס. גניחונסקי:

אני הייתי מבקש לדעת מה נשמע בציפנות באסריקה? מהו המצב שם? כן הייתי מבקש לדעת: האם מחוץ להתעניינות הכללית החיצונית בישראל - ישנה גם התעניינות פרטית, כיצד בונים את הארץ, מה בדיוק עושים בה, וכו'? האם מגיעים הדים לסם על הנעשה בארץ?

סליסיט: האם קיימת גם ההרגשה שבישראל ישנו מצב של ערב-בחירות? האם דבר זה מעניין אותם בכלל?

א. סטופ:

בדרך-כלל עוסקים אותם יהודים בעניינים הציוניים הסובבים במקום. כיצד מתחלקים עם הציונים לפי המלווה והמגבית וכו', אותם 600 אלף היהודים?

י. פורדר: מהי הספעת מצבנו הבטחוני על פעולתם שם?

י. האוצר - ל. אככול:

שהייתי באסריקה 15 יום בלבד. אני יכול רק לספור מה אני חושב ולא מה הם חושבים. אין שום חדש בנוגע למצב הציונים והאורגניזציות הציוניות שם. ברור שאין הם עומדים כרגע ברום-המעלה. דבר זה מתבלט אך בעבודת המגבית והן בעבודת המלווה; אין אתה מרגיש בכל הפעולות האלו את הכוח הציוני.

אותם 500-600 אלף היהודים - אלה הם אותם יהודים בכל מקום. מונטור אמנם טוען שיסנו יט עצום ללא גבול של יהודים שאפשר לנצלם - אולם האמת איננה כזאת. כשבא מישהו מאתנו לסם, ומביאים אותו ל"פנינו" של יהודים כאלה - יש להם הרגשה שעל כל צעד וצעד ישנם יהודים, אולם אין זה בדיוק כך. לא היה לי הרושם שהבעיות הפנימיות שלנו כאן מעסיקות יהודים רבים באסריקה. אולי בודדים מתעניינים במצב.

ברור שאילו היה אצלנו מצב בטחוני מסביע-רצון -

היה טוב.

בענין ההסקעות אינני יכול להגיד מאומה. כולנו מעוניינים בהסקעות פרטיות, אולם שמעתי כבר טענות שם ש"אם נותנים 51% לטולל-בונה וכו' - למה ליהודים להסקיע בארץ-ישראל?" הרושם שם הוא שכאן שמים אבנים למכשול בפני יהודים פרטיים הרוצים להסקיע בישראל. במקום זה הם מסכימים לקנות אגרות-מלווה.

2. אטליז הסריפה על-על-על בנין הכנסת

היו"ר י. גורדי:

בענין זה קיימנו כאן בירור לפני ימים אחדים. בתזכיר מטעם נשיאות הכנסת הובאו בחשבון שתי הצעות: א) לשלם לבעל האטליז פיצויים בסך 15,000 לירות ולהיפטר ממנו לחלוטין; ב) לשלם לו רק 10,000 לירות כדי שיסדר לעצמו פרנסה אחרת באותה חנות. הנשיאות הטליצה על אפשרות ב'. **מכיוון שכך**, בתעוררו ספקות מספטיים אם יש בכלל ערך להסכם כזה, כי בעוד שנה יוכל אדם זה להפר את ההסכם ולפתוח מחדש את עסק מכירת-החזיר.

מהיועץ המספטי קיבלנו בענין זה תזכיר הטכיל את חוות-דעתו. (קורא את המכתב). הוא מעמיד בסימן-שאלה את עצם האפשרות להסתמס בכספי המדינה בצורה כזאת, אלא אם כן יוצא חוק בענין זה.

מסתבר שההצעה השניה, זו שהמליצה עליה נשיאות הכנסת, נופלת כליל, מאחר שאין אמצעים חוקיים לעכב בעד האיס להפר את ההסכם ולחדש כעבור זמן-מה את המסחר בבשר-חזיר. האם דעתו של שר המספטים בענין זה היא כדעת היועץ-המספטי?

שר המספטים - פ. רוזן:

ההסדר במסגלה הוא שבבעיות מספסיות אנו מקבלים את דעת היועץ המספטי, כל עוד לא החליט בית-מספט אחרת. אפילו היתה לי דעה שונה בענין זה - אינני חושב שהייתי טביע אותה כאן.

לעצם הענין: - אם מסול בנין הכנסת, למשל, תיטמע כל הזמן מוסיקה אשר יהיה בה מסום מיסרד לכנסת - לאו דוקא מסרד שאפטר להסתמס בקטר אליו בחוק הפלילי - ונבוא עם הנוגע בדבר להסכם לפיו יתחייב לא להסטיע מוסיקה תמורת תשלום מסויים מאתנו - הייתי חושב שתהיה זאת חריגה מסמכויותיה של המסגלה לפי חוק נכסי המדינה, כי אין אנו רוכשים על-ידי הרצאה זאת טובת-הנאה מסמית. השאלה היא, כמובן, אם יש מסום מיסרד בעובדה שמישהו סחזיק בחנות למסכר בשר-חזיר על-יד הכנסת.

אשר לענין המתנות, ברור שיותר טוב יהיה לתת את המתנה הזאת על-פי חוק של הכנסת. ענין זה עומד עכסיו בסימן קל מאבק על בעיית החזיר בכללה. דבר זה מעטיק עתה את בתי-המספט בארץ. נוסף לכך עוסדת השאלה של חוקי-עזר של העיריות. ייתכן מאד שעיריית-ירושלים בעוד זמן קצר תקבל חוק עזר נוסח חוק-העזר שקבלה עיריית תל-אביב. חוק-עזר זה, חוטבים מספסנים, יעטוד בפני הביקורת, ולא כהחלטת עיריית נתניה שהיתה מפוקפקת מלכתחילה. מוטב לחכות עד לאחר הבירור המספטי.

לאור המצב הזה אני חושב שלא רצוי דוקא ברגע זה להילחם במכירת בשר-חזיר בצורה כזאת על-ידי תשלום 10,000 לירות מצד הכנסת. אינני יכול להבטיח שחוק-העזר של תל-אביב יעטוד במבחן אם הדברים יגיעו אי-פעם לבית-המספט - אולם יכול להיות שיעמדו. שר-הפנים איסר חוק-עזר לעיריית תל-אביב שלפיו אין בותנים רסיונות למכירת בשר-חזיר, אלא לחנות אחת או שתיים.

א.מ. גניחובסקי:

אני מצטער מאד שמסגלת ישראל - המוציאה כספים רבים על עניני בכחון, ויס לה כוח ומסטרדה ומקנות, ושהיא כל-כך תקיפה וחזקה - אינה יכולה בטום פנים ואופן טבעולם להסתדר, זה שנה ואצי, עם אותם סוכרי בשר-החזיר בישראל.

אשר לחוות-הדעת המספסית: - שר האוצר אינו נוהג בחלוקת כל הרזרבות שלו על-פי אותה הצעה של היועץ המספטי. אין יועץ מספטי שיוכל להגיד לי שהכנסת אינה יכולה לקנות חנות אם היא רוצה בכך - והיו כבר סקרים כאלה.

שר המספטים - פ. רוזן:

ברור שהכנסת יכולה לקנות חנות; על כך לא נשאל כלל היועץ המספטי. אם הכנסת קונה חנות - היא רוכסת משהו. היועץ המספטי רק טוען שאין הכנסת יכולה להוציא כסף סבלי לרכוש תמורתו משהו מסטי.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
28.12.54 (אחה"צ)

תקציב הכנסת איננו מעבייבה של המסמלה,
ואין הוא נוגע לחוק הנכסים תשי"א.

א.מ. בניחובסקי:

ועדת הכספים פנתה בענין זה אל נשיאות
הכנסת לפני זמן רב, על-פי החלטה שנתקבלה בוועדה בענין זה פה אחד.
ועדת הכספים ראתה כחרפה לאומית שבבנין הכנסת תימצא חנות סוואת המוכרת
בסך-חזיר. לפי המצב הקיים בעיריית ירוסלים, אין כל תקווה לחוקי-עזר
כאלה, כטם שאין תקווה סחוק-עזר כזה יתקבל בחיפה. אין כל סיכויים סדבר
זה יגיע לסדר-היום של העיריה תוך שנה.

האם אין הסרת החרפה מהדגל הלאומי שווה
הנוצאה זל של 15 אלף לירות? לא יהיה חוק בענין זה - ואין אנו צריעים
ויכולים לחכות עד שיהיה חוק. אם אינכם רוצים לעשות זאת - הגי'צו זאת
בפה מלא, אולם אל תשתטו בדיבורים על חוקי-עזר. אם אי-אפשר לבצע הסכם
זה מסורת 10 אלפים לירות - צריך לעשות זאת מסורת 15 אלף לירות, כי זהו
ענין חינוכי עצום. ילד ישראלי הלומד בבית-הספר חייב לדעת שהכנסת לא
תסבול דברים כאלה. אנו מוציאים 18 מיליון לירות לשנה על עניני חינוך -
ואי-אפשר להוציא עוד סכום זה? בבוקר דיברנו על תיירות. גם התיירים
היהודיים אינם נהנים ביותר כשרואים זאת. זהו המבחן העיקרי לציונות,
ללאומיות, ליהדות, ליכולתה של המסמלה לבצע דברים. אם אין דרך אחרת -
מוטב שהכנסת תקנה את החנות ותרכוש אותה לעצמה, ותסכן שם את הספרייה.

היור' י. גורי:

חנות-הדעת המספטית מתייחסת לחלק הטני של
ההצעות שהוגשו על-ידי נשיאות הכנסת.
לרכוש את החנות בשביל עצמה יכולה הכנסת בכל עת, למרות הספקות שהטיל
חבר הכנסת רובין אף באפשרות זאת, מחוסר ספק מתאים בתקציב הכנסת. על קוסי
זה אפשר להתגבר על-ידי-כך שטר האוצר יוציא סכום זה מהרזרבה העומדת
לרשותו, או שאפשר ליצור פרט חדש.

מר האוצר - ל. אשכול:

האם אין אתם חושבים שמתן כסף לאדם זה
יהיה בו טעום תקדים דע לכל מגדלי-החזירים,
שהנה מסלמים כסף? אולי מוטב באמת לחכות לסידור כללי.

ח. רובין:

אם ישנה קבוצה של חברי הכנסת, למשל, שאין
זה לכבודה טעוטים רבר זה או אחר בסביבת
בנין הכנסת, האם בכל מקרה צריך יהיה לשלם כסף? צריך הרי להיות קנה-מידה
אובייקטיבי. ואם יחליט פיסהו לפתוח חנות אחרת ססוג זה באותו בנין, מה
בעטה אז? נקנה את כל הבנין? אחרי שנשלם 15 אלף לירות לבעל חנות אחת,
תתחיל מכירה של חנויות בסביבה הזאת לים פכידת חזיר, כי "הכנסת תשלם".

אשר לצד המספטיל: - לדעתי גם ההצעה הראשונה,
בדבר תשלום 15 אלף לירות, אינה באה בחשבון. אי-אפשר להוציא כסף למטרות
לא מפלכתיות. וזוהי איננה מטרה מפלכתית. אין זה צורך של הכנסת.

י. פורדר:

אם תוך שבועות מעטים יינתן פסק-דין בענין
זה - אנו חייבים לחכות. לכן אני מציע
לדחות את הדיון בענין זה עד ל-10.1.55. גם כשנחליט טופית בדבר, עוד
יעבד זמן-מה עד שהסכם יוצא לפועל, ולכן אפשר לחכות עוד קצת.

א. הרצפלד:

אני מצטרף לדבריו של חבר הכנסת פורדר.

ח. לטרון:

גם אני.

היור' י. גורי:

גם כעבור שבועיים תצטרך הכנסת להחליט לגופו
של ענין, כי יהיה פסק-הדין אשר יהיה - הוא
לא יפתור את הטאלה הזאת.

הרחל'ט: לדחות את ההצעה בענין זה עד לאחד
הנירור המספטיל המתנהל בימים אלה
בנוגע לבסך-חזיר.